

Decyzja

Prezydium KK

nr 95/26

ws. opinii o projekcie ustawy KPRM o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zaproponowane rozwiązania mają na celu usprawnienie procedury „Niebieskie Karty”, zwiększenie jej skuteczności oraz poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Jednakże, zaprojektowane propozycje budzą następujące wątpliwości.

1. Art. 1 projektu wprowadza zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- w pkt. 1 zmienia się art. 4 tejże ustawy nadając grupom diagnostyczno-pomocowym kompetencje kierowania osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, co ma przyspieszyć proces kierowania sprawców do tych programów, zwiększając jednocześnie odpowiedzialność grup diagnostyczno-pomocowych. Istnieje obawa, że grupy te (których skład jest mniej liczny względem grup interdyscyplinarnych) zostaną dotknięte negatywnymi skutkami niezadowolenia kierowanych na szkolenia sprawców przemocy.

Zdaniem Prezydium KK należy monitorować skuteczność tych rozwiązań, tak aby ich skutki nie wpłynęły negatywnie na członków grup diagnostyczno-pomocowych;

- w pkt. 4 ppkt. e myślnik drugi zmienia art. 9a ust. 10a ustawy, zastępuje się słowo „wystąpienia” słowem „stosowania”. Cel zmiany nie został wyjaśniony w uzasadnieniu do projektu zmiany ustawy. Takie zastąpienie może ograniczyć liczbę powoływanych grup diagnostyczno-pomocowych i ograniczyć możliwości pomocy osobom zagrożonym przemocą domową poprzez brak działań tych grup. Osoby doznające przemocy domowej, zgłaszając ją, często mówią jedynie o jednorazowym zdarzeniu. Dopiero w trakcie prac grup diagnostyczno-pomocowych ustala się czy przemoc ta była stosowana wcześniej. Proponowany zapis, zdaniem

Prezydium KK nie może zostać zaakceptowany, jeżeli nie zostanie dookreślone w jaki sposób należy stwierdzić stosowanie przemocy.

- w tym samym punkcie w ppkt. i dodaje się w art. 9a ust. 12aa, przenosząc na grupy diagnostyczno-pomocowe (GDP) uprawnienie do poszerzania przez grupę jej składu. Należy zwrócić uwagę, że nadal nie uregulowano odpowiedzialności członków GDP w przypadku notorycznego uchylania się od uczestnictwa w posiedzeniach i pracach GDP (szczególnie to dotyczy członków o których skład został poszerzony). Zdaniem Prezydium KK kwestie te powinny być uregulowane, tak aby członkowie GDP, ponosili konsekwencje swoich zaniechań. Uchylanie się członków GDP od pracy i uczestnictwa w jej posiedzeniach, skutkuje dużymi utrudnieniami w sprawności ich funkcjonowania, a także brakiem kompleksowej realizacji programu pomocy.

2. W art. 3 zmienia się ustawę o świadczeniach rodzinnych dodając art. 6a, który wprowadza warunek wypłaty zasiłku rodzinnego na dziecko do lat 3 udokumentowaniem pozostawania dziecka pod opieką medyczną. Prezydium KK uznaje takie uwarunkowanie za słuszne, pod warunkiem zapewnienia nieskrępowanego dostępu do opieki medycznej i realnego wsparcia wizytami patronażowymi, rodzin z małymi dziećmi. Należy natomiast zwrócić uwagę, że aktualnie poziom dostępu do świadczeń rodzinnych jest znacznie ograniczony i obejmuje jedynie rodziny, które spełniają niedoszacowane kryteria dochodowe (674 zł na osobę w gospodarstwie rodzinnym). W konsekwencji znaczna część dzieci, które mogłyby zostać objęte mechanizmem przewidzianym w projekcie, pozostanie poza systemem świadczeń rodzinnych, a tym samym poza zakresem proponowanego obowiązku. Może to znacząco ograniczyć skuteczność projektowanych przepisów i sprawić, że nie przyniosą one oczekiwanych rezultatów. Liczba dzieci objętych wsparciem w ramach systemu świadczeń rodzinnych co roku spada średnio o 20% ze względu na brak waloryzacji progów dochodowych od 11 lat. W 2024 roku wśród dzieci objętych systemową pomocą było 27% dzieci w wieku 0-5 lat, w roku 2023 było to 29% a w roku 2022 - ok 30%, co obrazuje zmniejszającą się skalę zasięgu proponowanych rozwiązań.

Ponadto, zdaniem Prezydium KK należy rozważyć takie uwarunkowanie w zakresie wypłat świadczeń powszechnych (świadczenie wychowawcze), aby rodziny najuboższe nie były stygmatyzowane zaproponowanymi rozwiązaniami, a tym samym wszystkie małe dzieci były objęte systemem monitoringu.

Prezydium KK ponownie przypomina, że aktualny system świadczeń rodzinnych nie stanowi realnego wsparcia najuboższych rodzin a jego zasięg ulega stałej marginalizacji. Tym samym pomimo hojnego powszechnego systemu świadczeń wychowawczych (800+)

Polska nadal mierzy się z ubóstwem wśród dzieci, a skierowany do nich system świadczeń rodzinnych nie zapewnia wsparcia w wysokości pozwalającej na realną poprawę ich sytuacji materialnej.

Opinia OM Funkcjonariuszy i Pracowników Policji Regionu Podbeskidzie stanowi integralny załącznik do niniejszej decyzji Prezydium KK.

Gdańsk, 18 sierpnia 2026 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępcą Przewodniczącego KK
NSZZ „Solidarność”

Maciej Kłosiński